

HRVATSKI *glasnik*

Godina XXIV, broj 34

28. kolovoza 2014.

cijena 200 Ft

**Pod zvonicima
u zaštiti Rake Madone**

Foto: Branka Pavić Blažetin

Susret Kačmaraca

6. stranica

Proštenje u Đukiću

7. stranica

Na žetvi u Bizonji

11. stranice

Komentar

Put u nami

Od prošle srijede četire dane su ponovo tri gradišćanske grupe napravile put pišice u štajersko Celje/Mariazell, u okviru 91. shodišća Gradišćanskih Hrvatov. Prik briga, planine, ravnice, pod godinom, suncem i vjetrom, s olujami u duši, boli u tijelu i mukami u misli. Došli smo, Celjansku Mariju pozdravili smo, a sve naše tuge, brige, prošnje i zahvale još jednoć smo položili pred oltar. Pod obrambom Svemogućega i pod zaštitom Celjanske Madone, na nje poziv su se vjerniki ganuli iz Bizonje, Koljnofa i Kisega da bi u subotu skupa sudjelivali na svetoj maši. To je najveće organizirano hodočašće Gradišćanskih Hrvatov, dugo već od devedeset ljet, najveća mogućnost i za duhovni sastanak za naš narod iz trihčetirih zemalj. Ovoljetno shodišće bilo je dosta neobično, u znaku slobode i jubilejov, a sadržalo je u sebi i mnogo zanimljivosti. Pred svim i to da s nami skupa su putovali predstavnici iz stare domovine, što je još već vridnije, fratar iz franjevačkoga samostana Visovca, na čiji poziv došao je i prijatelj iz Dušnoka, a imali smo u grupi i Nimicu, kot i Gradišćanskoga Hrvata iz Austrije. U neki naši seli lipo je bilo viditi na kipicu, kako je cijelo selo zbogomdalo hodočasnikom, ki su na se zeli torbu s prošnjama, zahvalami, molitvami, u ruke je pak dospila batika s emblemom sveca i patrona putnikov, sv. Krištofa. Cilj putovanja je svenek otkrivanje vridnosti u nami i oko nas, da ona peršona ka je krenula na put, čuda bolja se vraća domom sa shodišća. Mnogi su nam zavidni, jer smo u vlasništvu te milosti da fizički moremo podnositi napore, žulje, boli i strahote i moremo dalje širiti ovo svidočanstvo zajedništva u Bogu, a tako se znamo i s povjerenjem prepustiti ljubavi Božjoj. Put u nami je pravo čudo, emotivni odlazak u marijansko svetišće, ganutljivo spravišće s Gospom i dolazak sa zadovoljstvom u naše dome. Nijedno putovanje nije isto, iako je cesta jur poznata po kojoj se koraca. Svaki put shranja u sebi nova prijateljstva, nove misli i presenećenja, a i nauke – to je naše bogatstvo, što nikako ne moru imati oni ki na jedan dan dojdou med nas na izlet, iz zabave «u našoj uniformi», ka za nje ne znači više od jedne obične majice, dokle za nas hodočasnike predstavlja simbol žrtve i pripadnosti jednoj zajednici. Put je u nami, a put smo mi sami. Na ovom zadnjem hodočašćenju pred svim smo i to naučili, po Andyju Rooneyju, da svi bi željili živiti na planini, ali sva srića i radost se zgoda uprav med tim, dok se zdignemo do toga visokoga brigovlja!

Tiho

Glasnikov tjedan

Izborna kampanja za mjesne i narodnosne izbore službeno je započela 23. kolovoza, prošle subote, i pojedinačni kandidati i postavljači lista od 25. kolovoza (od ponedjeljka) mogu početi prikupljati biračke preporuke, a od izbornih ureda preuzeti «ponudbene obrasce» kako bi prikupili potreban broj potpisa za kandidaturu najkasnije do 8., odnosno 9. rujna. Bilo kako bilo, vremena i nema baš mnogo. A u našim, hrvatskim redovima, u javnosti, zasada je malo glasa glede nastupajućih jesenskih narodnosnih izbora (bar dok pišem ove retke, 26. kolovoza), pogotovo se to odnosi

Državnog izbornog ureda kako bi ušli u registar. Vremena još imaju, ali su zakonski rokovi sve bliži.

Dana 26. kolovoza u registru hrvatskih birača upisano je 8252 birača.

Danas čitam kako, po mišljenju civilnih aktivista iz redova Mađara u Rumunjskoj, Mađari u Erdelju jedva da žive s jezičnim pravima koje im osiguravaju rumunjski zakoni.

Po mišljenu predsjednika jedne nizozemske zaklade, u Erdelju ima 1500 mjesnih samouprava koje bi i na mađarskom jeziku trebale donositi svoje odluke i predočiti ih javnosti, ali tek mali broj njih to i čini. Po njemu, isto je toliko naselja na čijem su čelu Mađari i u kojima u većini žive Mađari, a na web-stranicama tih naselja isključivo na rumunjskom jeziku možemo čitati napise (tekstove). Po njemu, u Erdelju je očit nedostatak civilne svijesti koja bi dovela do dvojezičnosti koja je i zakonskom normom regulirana. A što je s Hrvatima u Mađarskoj po istom pitanju???

Danas čitam kako, po mišljenju civilnih aktivista iz redova Mađara u Rumunjskoj, Mađari u Erdelju jedva da žive s jezičnim pravima koje im osiguravaju rumunjski zakoni. Po mišljenu predsjednika jedne nizozemske zaklade, u Erdelju ima 1500 mjesnih samouprava koje bi i na mađarskom jeziku trebale donositi svoje odluke i predočiti ih javnosti, ali tek mali broj njih to i čini. Po njemu, isto je toliko naselja na čijem su čelu Mađari i u kojima u većini žive Mađari, a na web-stranicama tih naselja isključivo na rumunjskom jeziku možemo čitati napise (tekstove). Po njemu, u Erdelju je očit nedostatak civilne svijesti koja bi dovela do dvojezičnosti koja je i zakonskom normom regulirana. A što je s Hrvatima u Mađarskoj po istom pitanju???

na državnu/e listu/e i županijsku/e listu/e. Kod Državnog izbornog povjerenstva do sada je za upis u registar postavljača liste stiglo tri molbe koje su zaprimljene, od kojih su dvije i prihvaćene... Za sada vas ne možemo izvijestiti ni o kakvim javnim skupovima na kojima bi se čulo nešto o rečenome, pa možemo kazati kako smo podosta neobaviješteni.

One civilne udruge, stranke koje žele postaviti liste na jesenskim izborima, trebale su se registrirati kod

siječnja 2015. godine) za mjesne i narodnosne samouprave od nadležnih državnih organa (izbornih ureda) može tražiti obavijest na kojem je «ponudbenom obrascu» njegova «preporuka». Doduše, nadležni izborni ured obavezan je dati odgovor tek na one preporuke koje je «provjerio». Naime, ne treba provjeravati sve na «ponudbenom obrascu» ako se uvjerio da je provjeren potreban broj preporuka (zakonom utvrđen) ispravan.

Branka Pavić Blažetin

Nova školska godina na vratima

Nakon dugoga ljetnog odmora opet će se napuniti školske klupe, 1. rujna (ponedjeljak) započinje nova školska godina 2014./2015. Od jeseni će više od milijun i 267 tisuća učenika pohađati osnovne i srednje škole, 97 400 manje nego prošle godine. U osnovnim će školama od jeseni učiti 98 600, u srednjim školama i gimnazijama 41 500, a u strukovnim školama 35 tisuća učenika.

U osnovnim će školama ove školske godine biti 181, a u srednjim školama 180 radni dan. Zadnji dan nastave bit će 15. lipnja 2015. Prvo polugodište traje do 16. siječnja 2015. Ustanove će do 23. siječnja 2015. obavijestiti učenike i roditelje o polugodišnjim rezultatima. U novoj će školskoj godini u osnovnoj školi u 1. – 3. i 5. – 7. razredu, a u srednjoj školi u 9. – 11. razredu biti obvezatna svakodnevna gimnastika. Besplatne će udžbenike dobiti učenici 1. i 2. razreda osnovne škole te učenici s problematičnim socijalnim uvjetima.

Školski praznici

Jesenski praznici počinju 27. listopada 2014. i traju do 31. listopada 2014. Zadnji je dan nastave prije praznika 22. listopada 2014. (srijeda), a prvi je dan nastave

nakon praznika 3. studenoga 2014. (ponedjeljak).

Zimski praznici počinju 22. prosinca 2014. i završavaju 2. siječnja 2015. Zadnji je dan nastave prije praznika 19. prosinca 2014. (petak), a prvi je dan nastave nakon praznika 5. siječnja 2015. (ponedjeljak).

Proljetni praznici počinju 2. travnja i završavaju 7. travnja 2015. Zadnji je dan nastave prije praznika 1. travnja 2015. (srijeda), a prvi je dan nastave nakon praznika 8. travnja 2015. (srijeda).

Blagdani i državni praznici, kada neće biti nastave: 23. listopada (četvrtak), 1. studenoga (subota), 24. – 26. prosinca (od srijede do petka), 1. siječnja (četvrtak), Uskrs: 6. travnja (ponedjeljak), praznik rada: 1. siječnja (petak), Duhovi: 25. svibnja (ponedjeljak).

Bernadeta Blažetin

Objavljen Javni natječaj za prijavu programa i projekata udruga i ustanova hrvatske nacionalne manjine za 2014. godinu

Državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske objavio je Javni natječaj za prijavu programa i projekata udruga i ustanova hrvatske nacionalne manjine za 2014. godinu.

Na natječaj se mogu prijaviti sve pravne osobe čija je djelatnost vezana uz nadopunjavanje i zadovoljavanje općih i javnih potreba hrvatske manjinske zajednice u inozemstvu kao što su:

- aktivnosti hrvatskih organizacija u ostvarivanju zajamčenih manjinskih prava (očuvanje hrvatskoga jezika, identiteta i kulturne baštine, obrazovanje i informiranje)

- aktivnosti hrvatskih organizacija s ciljem razvoja manjinskih medija i djelovanja manjinskih institucija

Obvezne obrasce popunjene na hrvatskome jeziku i propisanu dokumentaciju potrebno je poslati nadležnom

diplomatsko-konzularnom predstavništvu Republike Hrvatske u inozemstvu, isključivo poštom, uz napomenu „Prijava na natječaj“.

Sve relevantne podatke i obrasce vezane uz ovaj Natječaj mogu se pronaći i na web stranicama nadležnih Veleposlanstava Republike Hrvatske u inozemstvu. Molbe-natječaji se primaju do 1. listopada 2014. godine kod diplomatskih predstavništava Republike Hrvatske u Mađarskoj, Veleposlanstva u Budimpešti i Generalnog konzulata u Pečuhu.

Odluka o dodjeli bespovratnih sredstava projektima/programima u sklopu natječaja bit će objavljena na internetnim stranicama nadležnog Veleposlanstva Republike Hrvatske u inozemstvu, kao i na stranici Državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske www.hrvati-izvanrh.hr.

Generalni konzulat
Republike Hrvatske
Pečuh

Horvát Köztársaság
Főkonzulátusa
Pécs

Ifjúság útja 11. tel.: (36 72) 210 840
7624 Pécs, Hungary fax: (36 72) 210 575
e-mail: GKRH.Pecuh@mvep.hr

Drage Hrvaticice i Hrvati, dragi suradnici i prijatelji,

Ovom prilikom svima najsrdačnije zahvaljujem na suradnji i druženju tijekom mog boravka i rada u Generalnom konzulatu Republike Hrvatske u Pečuhu.

Bilo je to za mene još jedno iznimno zanimljivo i neponovljivo iskustvo. Divim se vašem predanom radu i nevjerojatnoj energiji i volji u zajedničkom cilju očuvanja istinskih vrijednosti i tradicija Hrvata na ovim prostorima.

Molim vas da tako i dalje nastavite i želim vam još puno uspjeha u radu te svako dobro.

Srdačan pozdrav,

mr. sc. Ružica Ivanković
konzul gerant
Generalni konzulat Republike Hrvatske
u Pečuhu

Aktualno

Izborni uvjeti i rokovi

Pošto je predsjednik Mađarske raspisao izbore za mjesne samouprave, Nacionalno izborno povjerenstvo opće izbore za zastupnike narodnosnih samouprava raspisalo je za 12. listopada 2014. godine, na dan izbora za mjesne samouprave i načelnike. Izbori za zastupnike hrvatskih samouprava raspisani su u 136 naselja u Mađarskoj.

Najvažnije, korisne informacije u svezi s izborima jesu sljedeće.

Tko ima biračko pravo na izborima za narodnosne zastupnike?

Biračko pravo na izborima za narodnosne zastupnike ima onaj tko je upisan na narodnosni popis birača. Na popis se po zamolbi mora uzeti onaj tko ima biračko pravo na izborima za zastupnike i načelnike mjesnih samouprava, onaj tko prema zakonu o pravima narodnosti pripada danj narodnosti, i tko se sukladno zakonskim odredbama izjasni o svojoj narodnosnoj pripadnosti. Birač može glasovati u mjestu svoga stalnog prebivališta, ili u naselju s boravkom prijavljenim najkasnije do 29. srpnja 2014. godine. Zamolba za uzimanje na narodnosni birački popis može se predati najkasnije do 26. rujna 2014. godine, do 16 sati.

Tko može biti kandidat na narodnosnim izborima?

Na izborima može biti biran onaj birač s narodnosnoga biračkog popisa koji može biti biran na izborima za zastupnike i načelnike mjesnih samouprava, na prethodnim dvama općim ili međuvremenim izborima za zastupnike narodnosnih samouprava nije bio kandidat druge narodnosti, nadalje koji da izjavu da se prima zastupanja narodnosti, da govori jezik, i poznaje kulturu i tradicije narodnosne zajednice.

Uzimanje u registar narodnosnih registracijskih udruga

Liste mogu postavljati samo kandidacijske udruge, kandidat može biti samo onaj tko je na biračkome popisu dane narodnosti. Dvije ili više narodnosnih udruga mogu postaviti zajedničke kandidate. Narodnosne udruge kao kandidacijske udruge moraju se prijaviti Nacionalnom izbornom povjerenstvu. Za to služi obrazac s naznakom P4 «Prijava kandidacijske udruge». Jedna narodnosna udruga može zastupati samo jednu narodnost. Jedna

osoba može primiti samo kandidaturu za jednu mjesnu, jednu područnu i jednu državnu samoupravu.

Preporuka kandidata

Kandidati se mogu preporučiti na obrascu (arku) za preporuku. Preporučiti može onaj koji je upisan na popis narodnosnih birača. Nakon uzimanja u registar Nacionalnog izbornog povjerenstva obrazac (arak) za preporuku s naznakom A6. Molba obrasca (arka) za preporuku može se tražiti predajom molbe voditelju Mjesnog izbornog povjerenstva. Voditelj Mjesnog izbornog ureda obrasce za molbu preporuke predat će najprije do 25. kolovoza u 8 sati. Bilo tko može predati na odgovarajući način popunjen obrazac voditelju Mjesnog izbornog povjerenstva, onom koji ga predaje nije potrebna punomoć. Na 3. stranici obrasca ime i potpis može dati predstavnik kandidacijske udruge koji je registriran kao predstavnik ili opunomoćenik udruge, onaj koji ima pismenu punomoć predstavnika ili opunomoćenika udruge. Na obrascu za molbu arka za preporuku treba naznačiti broj araka, pri tome valja uzeti u obzir da se na jednom obrascu može prikupiti osam preporuka. Pri tome se posebno mora pripaziti da obrazac mora biti popunjen prema podacima osobnih dokumenata, samo s vlastoručnim potpisom preporučitelja. Mjesno izborno povjerenstvo sve arke ovjerit će žigom. Uvjet je valjanosti da na preporuci stoji ime i potpis preporučitelja. Mjesno izborno povjerenstvo istodobno s predajom preporuke, jednako kao i na zamolbu kandidacijske

udruge 35, odnosno 13 dana prije održavanja izbora (7., odnosno 29. rujna), izuzev birača koji su zabranili izdavanje podataka, bez naknade predat će imenik narodnosnog popisa birača, njihova imena i adresu. Prema nalogu Nacionalnog izbornog povjerenstva prvoga dana izdavanja arka za preporuku, nadalje osobama koje su predale zamolbu prema redu predaje (ako se dostave istodobno, onda prema predaji obrasca A5) moraju se predati arci za preporuku. Arke za preporuku mogu preuzeti registrirani predstavnici ili njihovi opunomoćenici, osoba opunomoćena od te osobe, te osoba koja ima nakanu da se prijavi kao kandidat kandidacijske udruge. Te osobe moraju se poistovjećivati (identificirati) ispravom s fotografijom koja dokazuje njihov identitet, one moraju posebno provjeriti redni broj araka za preporuku ovjerenih žigom. U svakom slučaju, mora se ispostaviti potvrda o preuzimanju listića za preporuku. Arci za preporuku u razdoblju prijave kandidata, mogu se tražiti najkasnije do 8. rujna 2014., do 16 sati. Uz prije tražene arke za preporuku – predajom novih obrazaca s naznakom A5 – mogu se moliti daljnji arci. Tipičan je primjer toga, primjerice, ako tijekom provjere Izorno povjerenstvo utvrdi da broj valjanih preporuka ne dostiže broj preporuka za postavljanje kandidata.

Prikupljanje preporuka

Prema odredbama zakona o izbornoj proceduri preporuku može dati onaj koji raspolože biračkim pravom. Na arku za

preporuku mora se naznačiti ime, matični broj, adresa u Mađarskoj, te majčino ime. Arak za preporuku preporučitelj mora vlastoručno potpisati. Jedan birač može preporučiti i više kandidata. Jedan birač jednog kandidata može podupirati samo s jednom preporukom. Kandidat se može prijaviti predajom arka za preporuku kod nadležnog izbornog povjerenstva. Nevaljana je preporuka koja je prikupljena kršenjem pravila za prikupljanje preporuka.

Preporuka kandidata

Mogućnost za prijavu kandidata postoji najkasnije do 8. rujna 2014., do 16 sati. Za prijavu kandidata namijenjen je obrazac s naznakom E3 «Prijava pojedinačnog kandidata». Taj obrazac mora potpisati kandidat i osoba opunomoćena od strane kandidacijske udruge. Odgovarajuće popunjeni obrazac i listove za preporuku može predati bilo tko voditelju Mjesnog izbornog povjerenstva. Voditelj Mjesnog izbornog povjerenstva preuzima arke za preporuku i obrazac E3, provjerava ih, upozorava na nedostatke i daje potvrdu o preuzimanju. Sve listiće kandidacijska udruge, koja namjerava prijaviti kandidate, dužna je vratiti listiće najkasnije do 8. rujna 2014., do 16 sati. U slučaju propusta ove obveze nadležno izbornopovjerenstvo po dužnosti će ustanoviti globu. Ona po svakom nevraćenom arku iznosi 10.000 Ft, kaznu ubire Nacionalni porezni ured poput poreza. Ako kandidat, kandidacijska udruge najkasnije do 8. rujna 2014. godine vrati arke za preporuku, na kojima nema preporuka, oslobađa se obveze plaćanja globe. Izbornopovjerenstvo preuzete arke za preporuku, u nazočnosti prijavitelja, upisuje u informatički sustav, o tome prijavitelju predaje zapisnik o primopredaji, koja sadrži arke za preporuku s rednim brojevima koji nisu vraćeni.

Provjera preporuka

Mjesni izborni ured putem informatičkog sustava provjeri preporuke, utvrđuje identitet preporučitelja i njegovo biračko pravo, njegove podatke uspoređuje s podacima središnjeg popisa birača te registra biračkih mjesta i okruga. O provjeri preporuka izborni ured izvješćuje nadležno izbornopovjerenstvo. O registriranju kandidata odlučuje mjesno izbornopovjerenstvo. Kandidacijska udruge narodnosti, u naselju kojem se održavaju mjesni izbori, može povjeriti jednog promatrača

na biračkome mjestu. Promatrač može biti samo osoba registrirana u središnji popis upisan na narodnosni birački popis.

Sadržaj glasačkih listića

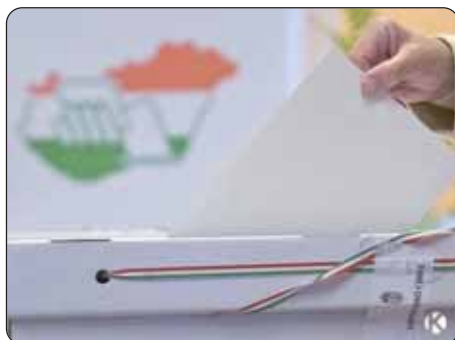
Poseban glasački listić služi za izbor mjesne, područne (županijske) i državne samouprave. Na glasačkom listiću stoji naziv narodnosti. Na glasačkom listiću kandidati, odnosno liste naznačene su po redosljedu određenom ždrijebom izbornog povjerenstva. Ždrijeb o redosljedu kandidata za zastupnike obavlja se 8. rujna 2014. godine. Kandidati se navode pod neprekinutim rednim brojem. Podaci kandidata, kandidacijskih udruga na glasački listić moraju se staviti velikim slovima, istim tipom i veličinom slova. Simbol kandidacijske udruge na glasačkome listiću mora se staviti na 20 milimetara visokom i 40 milimetara širokom prostoru.

Onaj tko se još nije registrirao na popis narodnosnih birača, to može uraditi do 26. rujna 2014. godine, do 16 sati, na mrežnoj stranici www.valasztas.hu ili osobno u mjesnom izbornom povjerenstvu u uredu samouprave naselja.

Tri su hrvatske udruge prijavljene, dvije uzete u registar

Do zaključenja ovoga broja našega lista prijavljene su ove hrvatske kandidacijske udruge: Udruga gradišćanskih Hrvata u Mađarskoj (Magyarországi Grádistyei Horvátok Egyesülete, MGHE, Nemzetiségi Szervezet, Horvát, Kópháza, Fő út 15), Savez Hrvata u Mađarskoj (Magyarországi Horvátok Szövetsége – Horvát Szövetség, Nemzetiségi szervezet, Horvát, 1065 Budapest 06, Nagymező u. 49) uzeta u registar 15. kolovoza 2014. i Hrvatsko-mađarska kulturna udruge svetoga Ladislava (Szent László Horvát-Magyar Kulturális Egyesület, SZTLE, Nemzetiségi szervezet, Horvát, 8000 Székesfehérvár, Prohászka Ottokár út, 56/1/3,) uzeta u registar 19. kolovoza 2014.

Pripremio: S. B.

BUDIMPEŠTA, SEMELJ – Sukladno odredbama Statuta Saveza Hrvata u Mađarskoj, predsjednik tijela Joso Ostrogonac sazvaio je sjednicu Savezova Predsjedništva za četvrtak, 28. kolovoza, u 10 sati, u Semelj. Po predloženo dnevnom redu, članovi će raspravljati o pripremama za nadolazeće jesenske narodnosne izbore, o jesenskim programima te o ostalim pitanjima.

SUMARTON – Društvo Horvata kre Mure 2. rujna 2014., s početkom u 18 sati saziva izvanrednu skupštinu na kojoj će se raspravljati o jesenskim mjesnim i manjinskim izbornim pitanjima. Predložen je ovaj dnevni red: registracija birača, tehnička pitanja vezana za izbore, postavljanje kandidata na mjesnoj razini, sastavljanje županijske i državne liste te razno.

KAPOŠVAR – Zemaljsko društvo mađarsko-hrvatskoga prijateljstva i Hrvatska samouprava toga grada 30. kolovoza priredit će Hrvatski kulturni dan. Kulturni će program prethoditi sjednica članstva Zemaljskoga društva, s početkom u 11 sati, prema zakazanome dnevnom redu. Predsjednik udruge Marko Kovač izvijestit će o predstojećim narodnosnim mjesnim izborima, odlučivat će se o izboru kandidata za izbornu listu, te o prihvaćanju molba za ućlanjenje u udruhu. Zabavni će se dio dana nastaviti na području Konjičkoga kluba Maestro, gdje će se od 13 sati odvijati natjecanje u kuhanju. Družine su se mogle prethodno prijaviti za natjecanje, a za njih će meso osigurati organizatori. Od 15.30 će se prirediti kulturni program, a za 17 sati je predviđeno proglašenje rezultata natjecanja u kuhanju. Nakon toga slijedi večera i druženje.

KOLJNOF – Dvojezična škola Mihovil Naković u dotičnom selu održat će svetačno otvaranje školskoga ljeta, 1. septembra, u pondiljak, u 11 uri u školskoj auli. Pred otvaranjem se služi sveta maša u 10 uri u Hodočasnoj crkvi. Prvo školsko ljeto na putu samostalnosti (u održavanju mjesne Hrvatske samouprave) će otvoriti Miklós Soltész, državni tajnik zadužen za crkvene narodnosne, društvene i civilne veze u Ministarstvu ljudskih resursa.

BUDIMPEŠTA – Sveta misa na hrvatskome jeziku u crkvi svetoga Mihovila u budimpeštanskoj Vackoj ulici služit će u nedjelju, 31. kolovoza, s početkom u 17 sati. Misu služi velečasni Vjenceslav Tot. Od rujna se svake nedjelje služi sveta misa na hrvatskome jeziku u narečenoj crkvi, u 17 sati.

Susret Kaćmaraca i crkvenih zborova na kaćmarskoj Vodici

U suorganizaciji Seoske, Hrvatske i Njemačke samouprave, u subotu, 9. kolovoza, povodom blagdana Velike Gospe, na kaćmarskoj Vodici treću godinu zaredom održan je Susret Kaćmaraca i crkvenih zborova. Kako nam reče predsjednik Hrvatske samouprave Grgo Išpanović, otkada je 2000-ih godina upravo zaslugom Hrvatske samouprave obnovljena, a 2006. i posvećena kapelica, bunjevački Hrvati svake godine okupljaju se na kaćmarskoj Vodici uoči blagdana Velike Gospe. Treću godinu to je prošireno na svekaćmarski susret i susret crkvenih zborova koji su nekada organizirali za Duhove, a sada suorganiziraju sa Seoskom i Njemačkom samoupravom. I ove su im godine došli suseljani, ali i bivši Kaćmarci iz obližnjih i udaljenijih naselja. Možda ih je nešto manje, ali, u svakom slučaju, smatraju najvažniji da se svake godine susreću njegujući tradiciju, da ona i dalje bude živa.

Kaćmarski ženski pjevački zbor

Tako je program, iako s malim zakašnjenjem, već uobičajeno, u jutarnjim satima počeo misom na hrvatskom jeziku u kapelici posvećenoj uznesenju Blažene Djevice Marije, koju je predvodio tavan-kutski župnik Franjo Ivanković, a s njime suslužio santovački župnik Imre Polyák, biskupski vikar za narodnosti. – Marija je na osobit način žena koja je prisutna svojom blizinom onako kako to samo žene mogu, dakle čitavim svojem bićem i srcem. Evo to je poruka i nama da učimo od nje biti što bliže Gospodinu. Na taj način da što god radimo, ne zaboravimo nikad zašto to radimo. Jer ako se mi mučimo samo s ovozemaljskim životom, na kraju što će nam ostati? – reče uz ostalo Franjo Ivanković u prigodnoj propovijedi. Misu je svojim pjevanjem uljepšao santovački crkveni pjevački zbor u pratnji santovačkog kantora Zsolta Siróka, koji je nakon nekoliko godina izbivanja, inače od samih početaka redoviti sudionik duhovskih susreta, ponovno gostovao u Kaćmaru. Nakon mađarsko-njemačke mise priređen je susret crkvenih zborova, a na početku u ime domaćina i suorganizatora okupljenima se prigodnim riječima obratio načelnik Endre Pál: „Srdačno vas pozdravljam u Kaćmaru na Susretu Kaćmaraca i svih podrijetlom iz Kaćmara, te na narodnosnom susretu pjevačkih zborova povodom blagdana Velike Gospe. Vrlo se

radujem što smo zajedno s Hrvatskom i Njemačkom samoupravom opet mogli organizirati ovu priredbu i da ste nas počastili u tako lijepom broju. Nalazimo se na kulturnom mjestu ovdje u kapelici na kaćmarskoj Vodici. Podsjetio bih na jednu okruglu obljetnicu, naime kapelica je građena 1884., dakle prije 130 godina, a posvećena 1885. godine. Prema usmenoj predaji, za ovo mjesto vezuju se ukazanja Blažene Djevice Marije, a tu je i čudotvorni izvor na kojem su mnogi tražili i našli duhovnu okrepku, ozdravljenje. Stoga ovo kulturno mjesto zauzima važno mjesto u povijesti Kaćmara. Upravo zato odlučili smo da na ovome mjestu organiziramo svekaćmarski susret, onih koji i danas tu žive, ali i onih koji žive izvan Kaćmara, da to bude dan susreta i druženja, da se podijele zajedničke uspomene i radosti.“ Načelnik je pri tome posebno zahvalio i svim sudionicima u programu, zborovima iz Santova, Tukulje i Kaćmara te harmonikaškom orkestru iz Madaroša, koji su se odazvali pozivu.

U nastavku su mješoviti crkveni zbor iz Santova i ženski pjevački zbor iz Kaćmara otpjevali marijanske pjesme O, mila Majko, Bačka Gospo Radosna, Majko draga, Djevo sveta, odnosno Marijo, o, Marijo, Majko Božja Bistrička, Gospo od Aljmaša. Kaćmarski ženski pjevački zbor već dugo godina njeguju tradicijske, crkvene pjesme, ali, kako kaže dugogodišnja voditeljica Margitka Tupčija Išpanović nagovještavajući da bi zbog sve manje članova ovo mogao biti posljednji njihov nastup. Ipak, u nadi da će se i dalje očuvati. Premda je podrijetlom iz Bačina, četrdeset godina živi i radi kao učiteljica u Kaćmaru, pred mirovinom. No i dalje, ako je trebaju,

nastavit će rad na polju kulture. Nakon susreta zborova, na otvorenoj pozornici nastupio je harmonikaški orkestar iz susjednog Madaroša, te pjevački zbor tukuljskih Hrvata „Komšije“ s narodnim pjesmama. Njegov voditelj Šandor Patarčić, rodnom iz Kaćmara, nije skrivao radost zbog nastupa u rodnom selu koje, kako kaže, vrlo mu nedostaje, ali je našao svoje sunarodnjake u Tukulji s kojima njeguje tradiciju kako bi je predali mlađim naraštajima. Pjesmama Lip je Banat, lipa je i Bačka, još je lipša cura bunjevačka, Vesela je Šokadija i drugim izmamili su pljesak

Svetu misu služio je župnik Franjo Ivanković, a suslužio župnik Imre Polyák.

okupljenih pozivajući ih na veselje. Susret je završen druženjem uza zajednički objed na otvorenome, a u dobrom raspoloženju, na rastanku uz pozdrav: Vidimo se dogodne. Nažalost, kao i u svim našim malim naseljima, broj žitelja je u stalnom opadanju, a to još više pogađa hrvatsku zajednicu koja se zadnjim atomima snage bori za opstanak.

Stipan Balatinac

Tjedan običaja u Poganu

«Tjedan običaja u Poganu», tradicionalna priredba u organizaciji poganske Seoske samouprave, s potporom akcijske skupine *Mecsekvidék*, u sklopu programa LEADER, ove je godine priređen od 15. do 20. kolovoza.

Predsjednik Hrvatske samouprave Milan Sabo, i načelnica Aga Dragovac

U sklopu petodnevnih programa nudili su se raznovrsni kulturni i športski programi. Zahvaljujući lanjskome velikom uspjehu, u suorganizaciji s Hrvatskom i Njemačkom samoupravom 15. kolovoza drugi put po redu priređene su Njemačka i Hrvatska večer. Nakon pozdravnoga govora poganske načelnice Age Dragovac, publiku na njemačkom jeziku pozdravio je predsjednik mjesne Njemačke samouprave Johann Birgenstock, a Hrvatima je dobrodošlicu poželio predsjednik mjesne Hrvatske samouprave Milan Sabo.

Veliki šator, postavljen pokraj športskog igrališta bio je pun gostiju. Publiku je sve izvođače nagradila oduševljenim pljeskom. Predstavnici hrvatskog dijela programa bili su: poganški Ženski pjevački zbor Snaše, pečuški KUD Baranja i Orkestar Vizin.

Pozivu su se odazvali konzulica gerantica Republike Hrvatske Ružica Ivanković i Zoltán Schmidt, dopredsjednik Njemačke manjinske samouprave Baranjske županije. Nakon folklornog programa slijedila je večera, a zatim balska zabava s Orkestrom Juice i Orkestrom UnterRock.

Jadranka Gergić

KUD Baranja iz Pečuha

Proštenje u Đukiću

Svećenik Norbert Nagy

U udaljenijem dijelu grada Pečuha, u Đukiću, 24. se kolovoza slavilo proštenje ovdašnje kapelice svetog Bartola, sagrađene 1749. g. na poticaj jednog pustinjača. Nekoć su i u ovom dijelu grada Pečuha živjeli Hrvati, a nečiji potomci još i sada ovdje stanuju, ili imaju svoje vinograde, pa su se na proštenje okupili i Hrvati i Mađari zajedno. U prijepodnevnim su se satima služile svete mise, i na hrvatskom i na mađarskom jeziku, koje su predvodili Norbert Nagy i András Gesztesy. Bile su ovdje i

članice Ženskoga pjevačkog zbora „A. Šenoa“ koje su svojim pjevanjem uljepšale misu na hrvatskom jeziku. Na misu na mađarskom jeziku ove se godine okupilo mnoštvo hodočasnika iz obližnjih gradskih crkava. Pokraj crkve našli su se i stolovi puni kolača, pogačica, što su ispekli vješte ruke mještana, kako bi nakon misa, kao dobri domaćini, ugodili ovdje okupljene, te skupa slavili uz pjesmu i ples zbora „A. Šenoa“ i svirku Orkestra Vizin.

Nakon druženja svatko se vratio svojoj kući veselo, s kupljenim medenjacima i svijećama te lijepim uspomjenama, očekujući sljedeće okupljanje u Đukiću.

Vesna Velin

Foto: Anita Mandić

Odalenn délen / Geni na more zovu

U izdanju Izdavačke kuće Croatica nedavno je izašla dvojezična knjiga „Odalenn délen / Geni na more zovu“ autora Josipa Mihovića, umirovljenog urednika županijskog lista Zalai Hírlap. Objelodanjena knjiga jest zbirka već objavljenih Mihovićevih napisa, pretežito putopisa o Jadranu, ali pronalazimo u njoj publicistike, tekstove o zajedničkoj povijesti Hrvata i Mađara, o pripadnicima hrvatske i mađarske nacionalne manjine, i druge. Tekstovi knjige originalni su (ne prijevodi) i na mađarskom i na hrvatskom jeziku, pa u cijelosti u njima mogu uživati oni koji dobro poznaju i jedan i drugi jezik. Knjiga sadrži 30 mađarskih i 20 hrvatskih tekstova sa 182 fotografije o prekrasnim krajevima Hrvatske.

Josip Mihović na predavljanju u svome rodnom selu Sumartonu, s načelnikom Martinom Caparjem

Često čujemo da su nacionalne manjine tzv. mostovi između svoje i matične im domovine. Nije to drukčije ni kod pripadnika hrvatske nacionalne manjine u Mađarskoj, kojoj zajednici pripada i Josip Mihović, autor knjige „Odalenn délen / Geni na more zovu“ u kojem je naviše tekstova posvećeno Hrvatskoj, kronološki počev od početka Domovinskog rata do 2013. godine. Mađarski naslov „Odalenn délen“ ukazuje na zemljopisno odredište putopisa, a na hrvatskome jeziku „Geni na more zovu“ već sadrži neku subjektivnost, pristranost tematici. Geni koji su nositelji nasljednih svojstava utječu na čovjekov život, tako i na autorov koji je osjetan u svakom tekstu. Mihović kao pripadnik hrvatske narodnosti za vrijeme svog aktivnog novinarstva imao je sluha za hrvatske teme pišući o njima u dnevnom listu Zalai Hírlap i u našem tjedniku, u Hrvatskome glasniku. Iz toga višegodišnjeg novinskog djelovanja izabrani su, prema njegovu mišljenju, vredniji tekstovi, a odabrao ih je Čaba Horvath, nakladnik i ravnatelj Ne-profitnoga poduzeća za informativnu i izdavačku djelatnost Croatica Kht. Knjiga s naslovnicom zalaska sunca na Jadranu

vremenski je podijeljena na tri dijela: prvi dio napisa nastao je između 1991. i 2000., najopširniji, drugi dio između 2001. i 2010., a treći, u kojem ima najviše hrvatskih tekstova i jedini s hrvatskim naslovom, između 2011. 2013. g. Prema autorovim riječima, prolaskom vremena čovjek se sve više vraća svojim korijenima, no ne taji ni to da u mirovini ima više vremena posvetiti se pisanju na hrvatskom jeziku, za koje mu još treba više vremena zbog neuhodanosti. Ta knjiga možda bi mogla biti i neka vrsta „mamca“ za one koji se žele upoznati s jednim od najljepših mora svijeta, jer autor proputovane predjele hrvatskog Jadrana opisuje s raznim zanimljivim detaljima, dojmovima od mirisa lavande, ružmarina do okusa maslinova ulja, dingača, no kako se radi o novinskim tekstovima, kritički se osvrće na nedostatak raznih usluga, na otežano približavanje određenih mjesta, o stajanju kod naplatnih kućica, rijetkih prometovanja trajekta itd. Čitatelj treba uzimati u obzir i to da ima napisa koji su napisani prije jednog desetljeća ili čak i prije (osobito u II. dijelu), pa neke ondašnje informacije više nisu suvremene (u svezi s autocestama, turističkim uslugama). Treba biti načisto i s time da se hrvatski turist nakon poslijeratnog razdoblja postupno oporavlja. Jednako tako neki novinski tekstovi nisu aktualizirani za knjigu, katkad to čak i zbunjuju. Ipak, želi li tko u mislima obići jadransku obalu od Brijuna do Dubrovnika, posjetivši i prekrasne otoke: Brač, Brijune, Hvar, Korčulu ili Mljet, Mihović će biti zanimljiv vodič, koji poznaje razne potankosti povijesti, kulture, a ne zaboravlja ni na hrvatsko-mađarske veze. Za dobar putopis potreban je opažaj zanimljivih i jedinstvenih pojedinosti, što kod Mihovića ne manjka i na taj način otvara znatiželju kod čitatelja. Veličina i format (A5) knjige pogođen je, lako se lista, unutrašnji dio lijepo je raspoređen, pregledan, a kakvoća papira daje dobru podlogu za prekrasne fotografije.

beta

SANTOVO – Svečanost otvorenja školske godine 2014. – 2015. u santovačkome Hrvatskom vrtiću, osnovnoj školi i učeničkome domu priredit će se 31. kolovoza, u 17 sati, u mjesnom domu kulture. U sklopu priredbe prigodnim recitacijama nastupaju prvašići škole, koje su uvježbale voditeljica velike skupine Ljubica Pačko Galić i njezine suradnice Anita Guljaš Kernja i Marijana Balatinac. Nakon otvorenja po razredima će se održati i prvi roditeljski sastanak. Prema riječima ravnatelja Jose Šibalina, u malu skupinu vrtića upisalo se 18 djece, a u prvi razred 24 učenika.

Trenutak za pjesmu

Arsen Dedić

* * *

Što sam sve naučio bolujuću.
Kao prvo:
bolest.
Što sam još naučio bolujuću?
Lakše je bolovati
na domaćem jeziku i terenu.
Bolest osamljuje.
Rodbina laže.
Prijatelji nemaju više novih rečenica.
Bolje mi je bolovati nego skijati.
Bolest je zaslužna
za mnoge slavne smrti.
Naučio sam čitati i pisati ono
što zdrav inače ne bih.
Lakše je hrabriti
nego bolovati.
Koji su bili teško bolesni,
znaju više.
I bolest treba prepustiti mladima.
Neke rane se posvećuju, neke same zaci-
jele –
kaže bolest u narodnoj nošnji.
Bolest je uznapredovala.
U slabom srcu se bolest koti.
Koliko je samo drugima moje bolovanje
donijelo veselja.
Odviše kratko sam bolovao.
Smrt je predsoblje bolesti.

Dombovar

U kapelici sv. Ane

Dombovarska Hrvatska narodnosna samouprava u petak, 25. srpnja, organizirala je hrvatsko-mađarsku svetu misu u kapelici u Dombovarskim Vinogradima. Misu je predvodio velečasni Augustin Darnai iz Šažda. Na radost organizatora kapelica je

bila puna vjernika, Hrvata iz Dombovara, članova tamošnjega Hrvatskoga kluba, te mjesnih stanovnika. Na svetoj misi bila je nazočna i Ružica Ivanković, konzulica Generalnoga konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu, koja se, otkako je u Mađarskoj, rado odaziva pozivima hrvatske zajednice u Dombovaru.

Kapelica i izvor svete Ane u Dombovarskim Vinogradima hodočastilište je od davnih vremena. Točan datum izgradnje kapelice nije poznat, ali se zna da su je proširili 1870. godine jer je bila premala za vjernike. Prema legendi, neki mjesni vjernik vidio je svetu Anu kako kupa malu Djevicu Mariju u izvoru. Ovu je legendu dombovarski pjesnik László Szepessy opjevao u jednoj svojoj lijepoj pjesmici. Voda iz izvora svete Ane odavno je ljekovita, posebno pomaže u poboljšanju probavnog sustava organizma, a i dandanas se mnogi koriste njome.

Kapelica je pripadala Dombovarskoj župi do 1920. godine, nakon toga su je pripojili Vásárosdombóvszkoj župi, pa naselju Kaposszekcsőu, a 1999. godine vratila se u okrilje Župe Srca Isusova u Dombovaru. Tada je kapelica već bila u lošem stanju, krov je na više mjesta prokišnjavao.

Obnova kapelice i njezine okolice po-

čela je 1998. godine, na čelu s obitelji Varga-Stadler uz pomoć još nekih obitelji. Tada je izgrađena i rasvijeta kapelice, a okolica je stalno uređena košnjom trave i očuvanjem površine.

Početkom 90-ih godina dogodila se provala u kapelicu, pa je tada otuđeno više predmeta, između ostaloga i jedna slika svete Ane, ulje na platnu. Na poticaj velečasnog Tibora Kincsesa, koji je služio mise u kapelici, slika svete Ane ponovno je oslikana pomoću jedne stare fotografije na kojoj je bila stara, ukradena slika, a uz potporu vjernika. Ta nova slika za vrijeme proštenja bila je posvećena i postavljena na svoje mjesto u kapelici.

Od 1999. do 2001. godine opat András Farkasdi skrbio je za duhovni život mještana. On je 2000. godine posvetio jedan drveni križ koji je izrezbaren u njemačkome stilu.

Od 2001. godine župnik je Jenő Rostas preuzeo je Župu Srca Isusova, tako i kapelicu svete Ane. Zdušno se brinuo o vjernicima i kapelici. Uveo je često održavanje svete mise i liturgije. Ojačao je običaj hodočašća kod spomenute kapelice, koji je postao velikim blagdanom ne samo za mještane nego i šire.

Na proljeće 2003. godine mjesni vjernici uz potporu opata Rostasa odlučili su da će za proštenje, koje se održava na ljeto, obnoviti kapelicu. Vjernici iz Dombovarskih Vinograda, Dombovara i okolice, tvrtke, poduzetnici dali su svoj doprinos za obnovu. Zajedništvo je donijelo neočekivani lijep rezultat, cijela je kapelica obnovljena, zidovi izvana i iznutra, tlo, zvonik, krov. Postavljena su nova drvena vrata, te ispred glavnih vrata podignuto je potkrovlje. Radove su uzorno i nesebično izveli mjesni majstori. Jednak tako bilo je i mnogo dobrovoljaca koji su potpo-

magali rad majstora. Pečuška biskupija dozovila je radove na kapelici i sama značajnim iznosom podupirući iste. Obnova kapelice, uz Božju pomoć, navrijeme je završena, te je na proštenje svete Ane, 27. srpnja 2003. godine, uz predvođenje biskupa Mihálya Mayera i opata župnika Jenőa Rostasa, kapelica pred više stotina vjernika ponovno posvećena.

Za proštenje 2005. godine izgrađen je prostor za postavljanje kipa svete Ane i Djevice Marije, a koji je dar opata župnika Jenőa Rostasa.

U zadnje vrijeme kapelicu skupno i pojedinačno posjećuje sve više hodočasnika, te učenici i nastavnici mjesnih i drugih škola. Kapelica i izvor svete Ane danas je već poznato hodočastilište i izvan granica.

Na kraju mise velečasni Darnai blagoslovio je vjernike, te je posebno blagoslovio bake i djedove jer je sveta Ana zaštitnica starih roditelja, koji čine najviše da njihovi unuci nauče moliti i kada odrastu, te da svoj život žive kao uzorni vjernici.

Nakon mise dombovarska Hrvatska narodnosna samouprava ugostila je sve nazočne domaćim jelima i pićima.

Vjernici, duhovno obogaćeni, zahvalili su velečasnom Darnaiju na lijepoj misi, te su zamolili organizatore da ubuduće za vrijeme većih vjerskih blagdana budu mise u kapelici.

O kapelici i izvoru svete Ane, te o Dombovarskim Vinogradima više možete saznati na web-stranicama: dombovarszolohegy.info.

*Bunjevke s momkom, Kačmar 1942. godine.
Zdesna Stana Išpanović.
Iz privatne zbirke Josipa Patarice*

Pod zvonicima u zaštiti Racke Madone

Prigodom proštenja 2010. godine na svoje prvotno mjesto, iza glavnoga oltara, vraćena je milosna slika Madone koju mještani i žitelji okolnih sela zovu Racka Madona. Ime je dobila po tome što je do današnjih dana nepoznati slikar Blaženoj Djevici Mariji nacrtao lice hrvatske djevojčice iz toga naselja. Milosna je slika izrađena 1792. godine, što potvrđuje natpis na njoj. Sto šezdeset godina prihvaćala je hodočasnike u kapelici na strmoj dunavskoj obali gdje je prema vlastitoj želji 1871. godine pokopan i barun József Eötvös. Godine 1944. slika je preživjela i veliki prijelaz Dunava, potom je pre-mještena u crkvu Velike Gospe.

Došavši u ove krajeve početkom 17 stoljeća, Hrvati (kojima su vlasti početkom 19. st. nametnuli etnik Rac) u vjeri su živjeli i žive stoljećima. Zajednica tih Hrvata u ovoj maloj hrvatskoj oazi živi stoljećima u Erčinu, Andzabegu i Tukulji, vežu ih brojne stoljetne rodbinske veze, međusobno su se udavali i ženili, slavili i gradili, tugovali, radovali se i tako sve do današnjih dana kada su svjedoci asimilacije koja polako tare tragove njihova stoljetnoga pribivanja u ovim krajevima, Andzabeg i Erčin na jednoj strani, Tukulja preko Dunava na desetak kilometra, skela je uvijek bila ona koja ih je vezivala i danas ih vezuje.

Hodočasnu crkvu Velike Gospe u Erčinu gradio je između 1762. i 1767. grof Péter Szapáry u kasno baroknome stilu u čast Velike Gospe. Crkva je blagoslovljena 1767. godine, a posvetio ju je 29. lipnja prvi stolnobiogradski biskup Ignác Nagy Sellyei. Crkva stoji na visokom brežuljku i obujmljuje Erčin kao majka koja bdije nad svojom djecom. Prekrasna je erčinska crkva. Grof Péter Szapáry sagradio je novu crkvu, a glavni darovatelji gradnje bile su hrvatske obitelji, koje su novcem, radom pomagale gradnju

Još za vrijeme božićnih blagdana 2010. Hrvatska manjinska samouprava grada Erčina pokrenula je akciju za prikupljanje novčanih sredstava za njezinu restauraciju. U roku od pola godine prikupljeno je 500 tisuća forinti od Erčinaca i Tukuljaca te Veleposlanstva Republike Hrvatske u Budimpešti. Na dan proštenja, 2010. godine, na 220. obljetnicu, slika je vraćena na svoje mjesto i ponovno blagoslovljena. Tijekom restauracije otkriveno je ime autora slike: Józsefa Ferencza Falkónera, člana obitelji koja je bila podrijetlom iz Škotske i dala više umjetnika, koji su od ugarskih velikaša dobili mnogo narudžaba za izradbu slika u crkvene svrhe. Erčinsku hrvatsku milosnu sliku naručila je obitelj grofa Szapáryja, veleposjednika u ovome kraju. Posvetio ju je 1818. godine andzabeški župnik i dekan Ivan Marić koji je poslije postao kanonikom u Stolnom Biogradu.

U Erčinu je i ove godine, 15. kolovoza, bio velik blagdan, hrvatsko proštenje koje

Pred slikom Racke Madone

je okupilo erčinske, andzabeške i tukuljske Hrvate te one iz drugih krajeva. Crkva je bila prepuna, a misu na hrvatskom jeziku služio je župnik iz Sásda Augustin Darnai, koji je već misio erčinskim Hrvatima. Misu je pjevao tukuljski Mješoviti pjevački crkveni zbor. Na misi su pribivali članovi tukuljskoga zbora „Komšija” u narodnoj nošnji, erčinska plesna skupina „Zorica” te pjevački zbor „Jorgovani”, te brojni vjernici. Na završetku mise uza zajedničku molitvu i pjevanje na hrvatskom jeziku, u pratnji hrvatskih barjaka klanjalo se pred milosnom slikom Racke Madone. Nakon

toga u domu kulture uslijedilo je hrvatsko proštenje za erčinske vjernike te za goste iz okolnih naselja, na kojemu su nazočili članovi manjinskih samouprava iz Tukulje, Andzabega i Bate. Priedbri je nazočio i voditelj Ureda HDS-a Jozo Solga, koji je pozvao nazočne na registraciju u hrvatski birački popis i odaziv izborima za mjesne i narodnosne samouprave 12. listopada. Nakon pozdravnih riječi predsjednice erčinske Hrvatske samouprave Timee Vicko Szili, slijedio je kratak folklorni program, kušanje domaćih kolača, pića, potom zajedničko pjevanje i plesanje mnogih kola. Svirao je lovranski sastav Selo. I danas, kaže Timea Vicko Szili, voditeljica erčinskog Rackog Kluba i zbora Jorgovan, zaljubljenica prošlosti rackih Hrvata, ima vjenčanja s ružmarinom i kolom, božićna juha pržena na maslacu s ribom, jabukom umočenom u med, orah, bijeli luk i svečani kolač. Ima hrvatskih vjenčanja i mnogo pogreba, nazivaju se još međusobno: bako, diko, čiča, ujna i strina. A kakav je racki Hrvat? Odgovor je: On burno reagira kao svaki jušnjak, mijenjaju se kod njega raspoloženja dobre volje i duboke melankolije, ima duboki osjećaj za istinu, želju za pomoći, raden je i dobroga srca. I pod zvonicima svojih crkava klanja se moleći «Zdravo budi, Marijo».

Branka Pavić Blažetin

Fotografija za uspomenu ispred prekrasnog erčinskog crkvenog zdanja

Na žetvi u Bizonji

Bizonjsko hrvatsko društvo je po drugi put priredilo Žetvene svetačnosti 12. julija, u subotu, a kolikimi su svi bili znatizeljni u tom sjevernogradišćanskom selu na to, kako se žanje, kako se kosa brusi, kako se bere, rukoveće i kako se snoplje veže, to je sve skupa zlamenovalo uspjeh ove priredbe. Djelačem po staroj pravici se dililo vino i objed, slasni žganci i drobni pažulj u supi. Od Novoga Pamšuja put je peljao pišice, ali uprav na kola u mjesnu crikvu na mašu zahvalnicu ku je služio jurski prelat Feri Benković. Potom na dvoru restorana La grande pizzeria započela je žetvena zabava uz program bizonjskih mališanova, Hrvatskoga kulturnoga društva Čakavci i tamburaškoga sastava Židanci iz Hrvatskoga Židana ter Bizonjskih tamburašev i sviračev Gradišćanske trzalice iz Staroga Grada i Kemlje. Folklorni uvod pak je bila i osnova za bal koji je durao sve do jutarnjih ur.

plaću. Danas su mašini sve prikzeli, zato ljudi nimadu djela. Kad se raspitujemo za ovoljetni plod, tetac Štefan nam velu da u njevu dob još i pšenica nije ovako na visoko rasla, ali sadašnja urodja je jako lipa. Najednoč buka nastane, dospio je objed. Eržebet Šterković nudja tanjure, a u pokrti zdjela supa fažonova ter gomboci i šterc (kako bi još rekli žganci). Kuharica Marika Farkaš je pripravila danas za djelače žgance ter buborkovu šalatu z vrhnju. – Pri nas je ovo pravo. Kočkada kad su želi, ovo su nosili na

Grije i žari nad nami sunčana kugla, a to se duplasto ćuti med pšenicom, ka zna bosti, kožu iritirati i „gristi“. Starija generacija za to ne mari, u škrljači, neki i u staroj narodnoj opravi kosu, predstavljaju zainteresiranim stara dugovanja, objašnjavaju, kako je ta žetva negda, teško i mučno djelo, na polju izgledala. Štefan Sikora na tom slasnom bizonjskom hrvatskom jeziku nam povidaju, kako oni jur već od deset ljet žanju, bili su tišler, poljodjelac, trideset ljet su djelali pri krava, s kosom i motikom su va TSZ-u čuda ča vrigli na stol ovoj državi, Ugarskoj. – Mi doma nismo imali grunta, ali želi smo strašno čuda i rado dojdemo i danas da budu vidili mladi, kako je to izgledalo nekada. Onda drugoga djela nije bilo, morali smo se strahovito namučiti za 800 Ft, za misečnu

objed. Ovo nije bilo nikako recept za siromahe, kad masti nisu imali u onu dob, a prez masti žganci prašiju i nisu dobri. Ne vjerujem da znaju mlade žene ovo još kuhati, jedino ako od babe i majke nisu si naučile, ali zabiti je ovo, velika škoda – velu Bizonjka. Što je pokošeno, sve se meće na kola i krenemo u crikvu na hvalodavanje. Kako jurski prelat, rodjeni Bizonjac, Ferenc Benković kaže, dojdemo u Božji dom zahvaliti se s radošću, za kruh i za sve ča je potribno va človičjem žitku. Iako godina začme capariti pri kraju maše, Jive Maasz iz Čunova, u pratnji dude, invitira ljude na dvor pizerije, kade se različite grupe okupljaju jur od otpodneva oko bogračov, poharajov i u ovom prekrasnom ambijentu nekako se i dan polipša. Najprije se predstavljaju mališani čuvarnice s dvojezičnim programom, potom pak židanski Čakavci tancaju svim na veselje. Zasviraju ovde još domaći tamburaši, sastav Židanci, a i kemljansko-starogradski bend. Za ukusnom večerom predajemo se zabavi na Timarovu mužiku, i kad u ranom svitanju za sobom ostavljamo Bizonju, već u polusanji, odobravamo riči Balaža Martinšića, predsjednika Bizonjskoga hrvatskoga društva: «Vridno je bilo, čudami su došli i svi su se dobro ćutili!»

Tiho

Veliko podravsko hodočašće u Molve

Iz 24 podravska naselja, u kojima djeluju hrvatske samouprave, vjernici, njih tristo tinja organizirano, s pet-šest autobusa i osobnim automobilima 15. kolovoza hodočastili su u Molve, u pohode Gospi Molvarskoj. Podravski su Hrvati štovatelji Majke Božje i brižni vjernici, pa su i ovoga puta svi u jedan glas prišli organizaciji spomenutoga hodočašća. Kod Breznice (Berzence) prešli su granicu na putu prema molvarskome svetištu. Put je organizirala Hrvatska samouprava Šomođske županije, na čelu s Jozom Solgom.

Već iz daljine, s prilazne zapadne ceste panoramom ovoga slavnog podravskog prošteništa dominira svečano oblikovano pročelje te vitki i visoki crkveni zvonik nove župne crkve Blažene Djevice Marije na pjeskovitom brežuljku zvanom Krbuljin. Premda po svojim dimenzijama smiona gradnja, nije neobična za staro i slavno marijansko svetište, u kojem su vjera i zavjet čudotvornom kipu Majke Božje Molvarske, gotovo pet stotina godina stare zaštitnice sela i župe, činili sastavni i uvijek prisutni dio mol-

Velika Gospa, Uznesenje Blažene Djevice Marije, jedna je od najvećih svetkovina katoličanstva, a pogotovo štovatelja Majke Božje, među kojim se narodima ističu i Hrvati i Mađari. Ovogodišnja velika svetkovina u Molvama bila je u znaku trodnevnice

varske svakodnevnice. Ova velebna građevina u srcu Podravine, danas je zapravo najraniji poznati rad Franje Kleina, glasovitoga zagrebačkoga graditelja iz druge polovice 19. stoljeća.

(utorak, srijeda i četvrtak). Svaku večer molila se krunicu, pjevala litanija, a nakon toga slijedile su sv. mise i prigodne propovijedi. Na uočnicu Velike

Gospa, sv. misa bila je ispred zavjetne kapelice Majke Božje. Nakon sv. mise bio je ophod s kipom Majke Božje uza zapaljene svijeće. Trodnevnice je vodio dr. fra Đuro Hontić, gvardijan i župnik Župe sv. Ivana u Puli. Na sam blagdan, 15. kolovoza, održano je šest svetih misa. U 9 sati bila je kod zavjetne kapelice Majke Božje, a nakon nje slijedila je procesija s kipom Majke Božje u župnu crkvu, kojoj su nazočili i hrvatski hodočasnici iz mađarskog dijela Podravine. Središnje misnom slavljem u župnoj crkvi Uznesenja BDM u Molvama okupilo se velik broj vjernika, a misno slavlje predvodio je biskup mons. Tomo Vukšić, vojni ordinarij za BiH. Misi je prethodila velika zavjetna procesija u kojoj je iz kapele Majke Božje Molvarske ulicama mjestu pronesen kip do župne crkve gdje će ostati do blagdana Male Gospe.

Ovogodišnje svetkovanje Velike Gospe u Molvama bilo je u znaku mota: *Gospođo, snago blaženih mučenika! / Gospođo, snago blaženih pustinjaka! / Gospođo, časti dvora nebeskoga!* (Šibenska molitva iz XV. stoljeća)

Branka Pavić Blažetin
Foto: Milan Kovač

Mala stranica

Zazvonilo školsko zvono

Možda se neki hvatate za glavu, kako je brzo prošlo ljeto, i kažete „Joj, opet treba rano ustati, opet treba učiti“, ali ipak kada ulazite u svoje učionice, s veselim osmijehom pozdravljate svoje vršnjake, prijateljice, prijatelje, učiteljice i učitelje. Nova je školska godina početak nečega novog, i svi volimo nove početke. Nekako su vam lijepe nove knjige i pribori poput ljetnih praznika od kojih ste se oprostili i zahvalili im za mnoštvo lijepih, sunčanih i bezbrižnih dana. Budite veseli i u ovoj školskoj godini!

Povijest učenja u školama već je vrlo staro, više od pet tisućljeća. Sumerani su pisali zašiljenom trskom po glinenim pločicama, a pronalaskom pisma otvorale su se i prve škole. Cilj je sumerskih škola bio odgojiti pisare koji su zatim postali državni činovnici i svećenici. Škole nisu bile obvezatne i u njih nisu išli svi, kao danas, već samo

djeca imućnijih roditelja. Djevojčice uopće nisu mogle ići u školu. U školama se strogo pazilo uče li dječaci dovoljno marljivo. Za loše učenje, zakašnjavaње te neprikladno ponašanje učenici su bili kažnjavani batinama.

Razglednica iz Hrvatske

Umag

Umag je prvi grad na ulasku u Istru. Grad ima zanimljivu povijest, otkrili su ga rimski plemići i odlučili pri svojiti kao svoju ljetnu rezidenciju. Sjaj, raskoš tih vremena preslikava se i danas u venecijanskim kućama stare gradske jezgre – sačuvani su dijelovi zidina i kula, ali i renesansne i barokne zgrade i crkve. U 10. stoljeću oko grada podignute su zidine s gradskim vratima i pomičnim mostom. Djelomice su još uvijek sačuvane.

Znate li

Što je abakus? To je prvo računalo, nastalo je prije pet tisuća godina. To je okvir sa žicama na koje su nanizane kuglice, ili kamenčići raspoređeni na ploču s utorima. Za rad s abakusom ne treba biti pismen i ne treba poznavati matematičko obilježavanje. Na Dalekom istoku ostao je u širokoj upotrebi do današnjih dana, a Europljani su ga izbacili iz uporabe krajem 17. stoljeća uvođenjem arapskih brojeva i računanjem na papiru.

Književni kutak

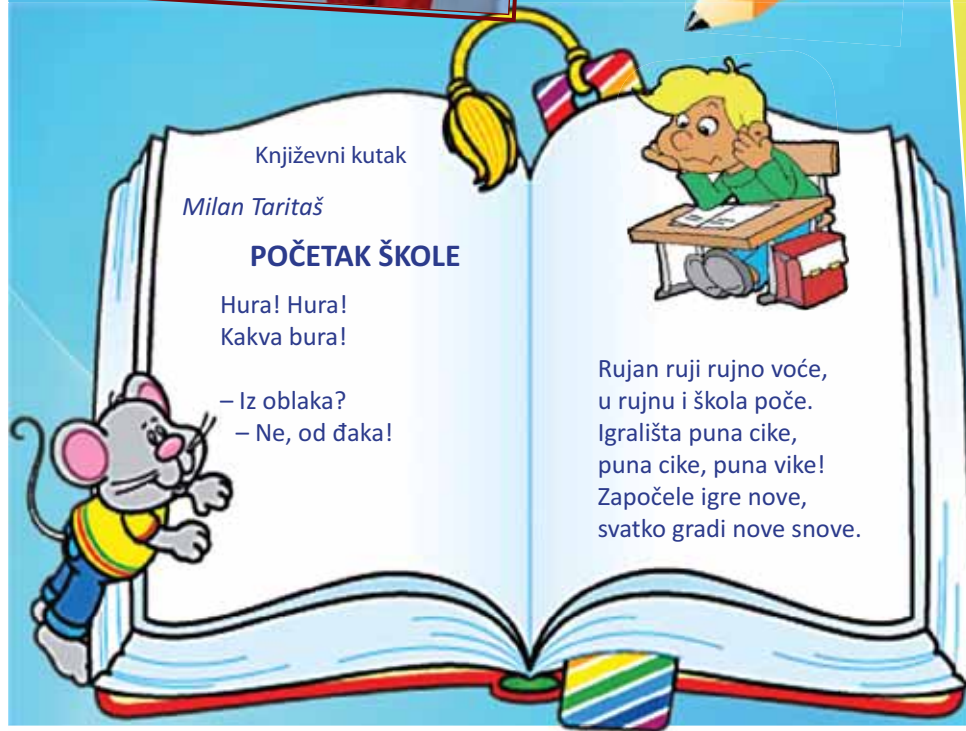
Milan Taritaš

POČETAK ŠKOLE

Hura! Hura!
Kakva bura!

– Iz oblaka?
– Ne, od đaka!

Rujan ruji rujno voće,
u rujnu i škola poče.
Igrališta puna cike,
puna cike, puna vike!
Započele igre nove,
svatko gradi nove snove.

BUDIMPEŠTA – Svečanost otvorenja školske godine 2014. – 2015. u budimpeštanskome Hrvatskom vrtiću, osnovnoj školi, gimnaziji i đačkome domu održava se u ponedjeljak, 1. rujna, u 8 sati, u predvorju ustanove. U sklopu priredbe prigodnim recitacijama i pjesmama nastupaju polaznici škole, program otvorenja osmislile su učiteljice Marijana Jakošević i Dora Grišnik. Dolazak učenika u đački dom je od 12 sati, a u 15 sati je roditeljski sastanak. Prema informacijama, u kolovozu u vrtić se upisalo 17 djece, u prvi razred 19, a u deveti razred 27 učenika.

KANIŽA – Taj pomurski grad 11. put priređuje tradicionalni Festival dedele, na kojem se i ove godine priređuje natjecanje u kuhanju toga specijaliteta. Družine se mogu prijaviti do 5. rujna na prijavnicama koje se nalaze na web-stranici grada www.nagykanizsa.hu, a natjecanje će biti 13. rujna.

KERESTUR – Hrvatska osnovna škola «Nikola Zrinski» svečano otvaranje školske godine priredit će 29. kolovoza u 17 sati, izjavila je ravnateljica Ana Kovač. Polaznici ustanove prvog dana nastave, tj. 1. rujna dobit će u ruke nove udžbenike.

SERDAHHEL – Ravnateljica Hrvatske osnovne škole „Katarina Zrinski” izvijestila je učenike i roditelje da će otvaranje školske godine upriličiti 1. rujna, s početkom u 8 sati, nakon čega će učenici moći preuzeti udžbenike te će se održati prvi sati nove školske godine.

BUDIMPEŠTA – U organizaciji Samouprave budimpeštanskog IV. okruga, od 28. do 31. kolovoza u tom su okrugu Dani Nove Pešte. Priređuju se cjelodnevni programi: koncerti poznatih mađarskih izvođača, sportski i dječji sadržaji te otvorenje izložbe. U okvirima programa, 30. kolovoza s budžakim ručnim radovima predstavljala se hrvatska zajednica.

BUDIMPEŠTA – „Pozdrav jeseni” naslov je cjelodnevnog festivala Samouprave Novoga Budima, koji se priređuje u nedjelju, 31. kolovoza, u Bikás parku (postaja M4). U organizaciji Hrvatske samouprave XI. okruga, u sklopu priredbe, od 10.30 do 11 sati se predstavlja i hrvatska zajednica.

Dani naselja u Pomurju

Od početka ljeta sve do kraja rujna u Pomurju nižu se priredbe Dana naselja na kojima je cilj da se mještani međusobno druže. Priređuju se malonogometni turniri među momčadima pojedinih ulica, natjecanja u kuhanju, kulturni programi i zabava do kasnu u noć.

Na Dan naselja u **Sumarton** je stiglo izaslanstvo prijateljske samouprave budimpeštanskoga XV. okruga. Osim uobičajenih sportskih i kulturnih programa na kojima su nastupali serdahelski i sumartonski učenici, te članovi KUD-a Sumarton predstavljena je knjiga nekadašnjega mještana Josipa Mihovića „Odalenn délen / Geni na more zovu”.

Puhački sastav KUD-a Sumarton na Danu naselja

pjevački zbor, mladi plesači modernoga plesa, pustarski pjevački zbor, okupio je mnoštvo stanovnika. Zanimljivost Dana bila je izložba pasmina domaćih golubova i kokošiju, koju je priredio mještatin Laci Brođač.

beta

Pjevač Mirko Švenda Žiga s „Mlinarčicama”

Seoska i Hrvatska samouprava sela **Pustare** i ove je godine pripremila mnoštvo programa za djecu, organizirana je biciklistička ruta u vinograd, na nogometnom su igralištu priređena natjecanja u spretnosti. Oršolja, amaterska umjetnica toga mjesta, predstavila se izložbom svojih drvorezbarskih radova. Članice pjevačkoga zbora zabavljale su publiku šaljivim igrokazom. Zvijezda dana bio je međimurski pjevač Mirko Švenda Žiga. Taj međimurski pjevač bio je omiljen i na Danu naselja u **Mlinarcima**, no osim njegova koncerta bilo je mnoštvo drugih programa, ribiči su organizirali međunarodno natjecanje na koje su stigli mnogi iz Međimurja. Za djecu su nuđeni mnogi programi, igre, prikazi, a bogat kulturni program, na kojem su nastupili i Mjesni

„Pustarčica” Viktorija Horvat nastupa s mamom

Sjednica za pripreme jesenskih narodnosnih izbora

U Croaticinoj klupskoj prostoriji 18. kolovoza održana je sjednica Udruge Hrvata Budimpešte i njezine okolice te Koordinacijskog odbora za pripreme jesenskih narodnosnih izbora. Sastanku su nazočili: predsjednica Eva Išpanović, dopredsjednik Edmond Bende, članovi Stipan Đurić, Kristina Goher, predsjednica Hrvatske samouprave grada Budimpešte Anica Petreš Németh i dopredsjednik Udruge hrvatskih umirovljenika u Mađarskoj Stipan Merković. Opravdano je bila nenažočna Katinka Agić Farkas. Predsjednica Išpanović izvijestila je kako je neslužbeno zasjedalo predsjedništvo Saveza Hrvata u Mađarskoj, a na sastanku nije donesena odluka o broju kandidata za državnu listu, ni o načelu delegiranja na nju, te kako je za potpisivanje pojedinih obrazaca za jesenske narodnosne izbore, u ime Saveza Hrvata u Mađarskoj za Budimpeštu i Peštansku županiju, ona ovlaštena. Potom su razmotrili datume i rokove, te koje obrasce trebaju dostaviti kandidati jesenskih narodnosnih izbora. Nakon rasprave nazočni su prihvatili ovo: najkasnije 19. kolovoza predsjednica Išpanović svim predsjednicima hrvatskih samouprava grada Budimpešte i njezine okolice elektronskim ili poštanskim putem dostavit će obrazac A6, na osnovi kojeg kandidati mogu tražiti obrazac E3 za registraciju za narodnosnog kandidata i preporučenice. Vremena nema mnogo jer do 8. rujna sve popunjene obrasce i preporučenice treba dostaviti bilježniku ili Nacionalnom izbornom uredu. Sve obrasce treba potpisati i predsjednica Udruge Eva Išpanović. Sljedeća sjednica skupštine Udruge Hrvata Budimpešte i njezine okolice je nakon sastanka predsjedništva Saveza Hrvata u Mađarskoj, na kojoj će se odlučiti o kandidatima za državnu narodnosnu listu SHM-a i za Hrvatsku samoupravu grada Budimpešte.

hg

PEČUH – U Hrvatskom vrtiću, osnovnoj školi, gimnaziji i učeničkom domu Miroslava Krležu u Pečuhu, svečano otvaranje školske godine 2014./2015. bit će 31. kolovoza, u 17 sati, u auli škole. Program otvorenja, pod vodstvom profesorice Lidije Stanić priređuju učenici 6. razreda, a o programu zna se samo da će biti iznenađenje. Učenički dom svoje stanare prima od 14 sati. Prvi službeni roditeljski sastanak bit će 8. rujna, za niže razrede počinje u 14 sati, a za više razrede u 17 sati. Prema informacijama, u vrtić se upisalo 24 djece, u prvi razred 37, u nulti razred 12, a u deveti razred 30 učenika.

Posjet Hrvatskoj

Na mjestu budućeg muzeja Domovinskog rata

Uoči dana državnosti vršendski Hrvati, njih 32, u organizaciji mjesne Hrvatske samouprave otputovali su na dvodnevni izlet u Hrvatsku. Budući da je cilj Samouprave da što bolje uključi djecu u svoj rad, zato su i sada djeca bila u većini, mnogi od njih još nikada nisu bili u inozemstvu. U Zagrebu kod katedrale, na Kaptolu nas je dočekala gđa Ljiljana Pancirov, koja nam je ispričala povijest Zagreba te nas upoznala sa znamenitostima hrvatskoga velegrada. Na Kaptolu smo pogledali katedralu, pa se zatim spustili na Trg bana Jelačića, odakle su se neki pješke, a neki uspinjačom uspjeli do kule Lotrščak. nakon posjeta Markova trga, preko Kamenitih vrata i Krvavog mosta vratili smo se do katedrale, odakle smo krenuli na Plitvička jezera. Nakon četverosatnog pješačenja te vožnje panoramskim vlakom i elektrobrodicom preko jezera Kozjaka, pokraj slapova spustili smo se do donjih jezera. Uživali smo u ljepotama nacionalnog parka.

Sutradan krenuli smo u mlinarsko naselje Rastoke pokraj Slunja, prekrasno staro selce s mnogo slapova i mlinica. Na čistom zraku razgledajući stari mlin te špilju i stare gospodarske kućice, proveli smo cijelo prijepodne.

Na povratku kući stali smo u Turnju nadomak Karlovcu, gdje smo baš na Dan državnosti posjetili buduću muzej Domovinskog rata, koji će se izgraditi na tadašnjoj prvoj crti bojišnice. Pratilo nas je skroz prekrasno vrijeme, a kada smo sve pogledali i krenuli doma, počela je liti kiša koja nas je pratila sve do Vršende.

Marijana Balatinac
Foto: Dora Balatinac

Pozivnica

Na seriju spomin-svečevanj Gradišćanskih Hrvatov u Mošonskoj županiji prilikom 100. obljetnice I. svjetskoga boja.

6. septembra 2014.

U 17 uri maša zadušnica u mjesnoj crkvi Bizonje za vojnike ki su pali u I. svjetskom boju, u 18 uri predavanje i otvaranje izložbe u kulturnom domu

11. oktobra 2014.

U 15 uri polaganje vijenca u Starom Gradu pri spomeniku I. svjetskoga boja,

U 16 uri Otvaranje izložbe u Muzeju Hanság

Na ove programe svakoga srdačno čekaju organizatori: Bizonjsko hrvatsko društvo, Hrvatska samouprava Kemlje i Hrvatska samouprava Staroga Grada.

Prekogranična suradnja u usponu

Lipnja 2014. osnovana lovačka - Udruga baranjskih Hrvata u Mađarskoj

Prekogranična suradnja sastavni je dio regionalne politike Europske unije. Više od deset godina surađuju dva lovačka saveza iz županija koje nose ime Baranja, a osnivanje Udruge u Semelju ovoj politici dat će još veći doprinos kroz programe koji će donijeti Skupština Lovačko-kulturno-gastronomskog društva baranjskih Hrvata u Mađarskoj zakazane za rujan.

Okupili smo se ovdje u prostorijama Lovačke kuće u Semelju poradi osnivanja Udruge baranjskih Hrvata u Mađarskoj koja bi svojim radom promicala onaj dio lovstva vezan uz kulturne i gastronomske sadržaje, te kakvoću života i suživota – istaknuo je u uvodnom dijelu Pečušac Đuro Kadija, predsjednik Udvarskog LD-a, glavni poticatelj osnivanja Udruge. Cilj je Udruge neprekidno raditi u svezi s lovstvom i proširiti suradnju s drugim udrugama koje u svom opisu rada imaju sličan program, ne samo ovdje u Baranji nego i preko granica naše države – zaključio je Kadija.

Između ostalih u raspravi su svojim prijedlozima sudjelovali Sukićanin Matija Bunjevac, Kujinjanin Ivan Grišnik i Dombóvár Gabor Stadler-Varga. Svoj doprinos i potporu za osnivanje Udruge u ime baranjske podružnice Državne mađarske lovačke komore dao je i dr. József Bodnár koji je podsjetio da je još 2002. godine došlo do potpisivanja Sporazuma o međusobnoj suradnji između spomenute podružnice i Lovačkog saveza Osječko-baranjske županije, koja se još i danas uspješno provodi. Tako su prije mjesec dana gosti iz Hrvatske sudjelovali na Danima lova Baranjske županije u Orfúu, o čemu je «Dobra kob» pisala u prošlom broju. U ime izaslanstva Lovačkog saveza OBŽ iz Osijeka po-

držku Skupštini dao je i Zlatko Stolnik, predsjednik Saveza, izražavajući zadovoljstvo povezivanjem lovaca i lovačkih udruga i na nižoj razini. Pratit ćemo rad Udruge i one aktivnosti koje se budu provodile, bit će praćene ne samo od Saveza što ga predstavljam nego i naše krovne organizacije Hrvatskoga lovačkog saveza, na čelu s Đurom Dečakom – zaključio je Stolnik. Za pripremu osnivačke skupštine zaduženi su: Marko Šarošac, Vjekoslav Filaković i Tibor Brozović. Vjerojatno među ova tri imena treba tražiti buduće odgovorne osobe Udruge – predsjednika, dopredsjednika i tajnika. Da će skupština imati dobre gastronomske sadržaje dalo se naslutiti po pripremi jela koje je za sve nazočne pripremio Miji Udvarac iz Mišljenja, inače potpredsjednik Hrvatske samouprave u tome mjestu.

Goran Andrašević

POZIVNICA

Hrvatska samouprava i Župna zajednica sela Santova srdačno Vas pozivaju na **jubilarni, 5. vjerski susret i hodočašće bačkih Hrvata, te prijateljskih hrvatskih zajednica na tromeđi**

(Foto: Ákos Kollár)

Hrvatske, Srbije i Mađarske, u subotu, 6. rujna 2014. godine u arijanskome svetištu na santovačkoj Vodici (bude li nevremena, u župnoj crkvi).

Ovogodišnjim susretom otvaramo godinu proslavljanja 300. obljetnice Santovačke župe (1715. – 2015.)

Program:

16.00 – Okupljanje na Vodici

16.30 – Krunica

17.00 – Misno slavlje predvodi:

fra Lovro Gavran, provincijal Franjevačke provincije Bosne Srebrene (Sarajevo), susluže župnici hodočasničkih skupina. Nakon mise druženje hodočasnika u mjesnom domu kulture i kulturni program.

Molimo organizirane skupine hodočasnika da se najave najkasnije do 2. rujna 2014. godine: mejlom na balatinacz66@freemail.hu ili telefonom na 00 36/ 30 396 1851.

Organizatori

